

ชื่อเรื่อง	การยอมรับหญ้าแฝกในแปลงเกษตรอินทรีย์ของชาวเขาเผ่าปะหล่อง กรณีศึกษาบ้านนอแล อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายวุฒิไกร บุตรพลวง
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.รัตนา โพธิ์สุวรรณ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อ (1) ศึกษาระดับการรับรู้ในคุณลักษณะของหญ้าแฝกในแปลงเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าปะหล่อง (2) ศึกษาระดับการยอมรับหญ้าแฝกในแปลงเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าปะหล่อง (3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกหญ้าแฝก (4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปลูกหญ้าแฝกในแปลงเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าปะหล่อง ผู้ให้ข้อมูล คือ เกษตรกรชาวเขาเผ่าปะหล่อง บ้านนอแล อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 108 ราย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ (interview) สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (weight Mean Score) และค่าไคสแควร์ (chi-square) ผลการวิจัยปรากฏดังต่อไปนี้

เกษตรกรชาวเขาเผ่าปะหล่องปลูกหญ้าแฝกโดยพิจารณา จาก 1) ประโยชน์ในการป้องกันการพังทลายของดิน 2) ประโยชน์ในการคลุมดินในแปลงปลูกผักเพื่อ รักษาความชุ่มชื้น 3) ประโยชน์ในการทำปุ๋ยหมัก 4) ประโยชน์ ในการป้องกันลม 5) ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 6) ปฏิบัติตามเพื่อนเกษตรกรตามลำดับ

เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกตามลำดับดังนี้ 1) จากคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) จากเพื่อนเกษตรกร 3) จากการอบรม หรือการศึกษาดูงาน และ 4) จากทีวีและวิทยุ

เกษตรกรขอรับคำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหาในการปลูกและดูแลรักษาหญ้าแฝกจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ 1) จากเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) จากเพื่อนเกษตรกร และ 3) จากเอกสารสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นพับ คู่มือการปลูกหญ้าแฝก และอื่น ๆ

ระดับการรับรู้ในคุณลักษณะของหญ้าแฝกในแปลงเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าปะหล่อง พบว่า เกษตรกรมีการรับรู้ในระดับมากทุกด้าน เช่น ในด้านการเตรียมพื้นที่และการวางแผนปลูกหญ้าแฝก ในด้านการเตรียมดินตามแนวปลูกหญ้าแฝก ในด้านการเตรียมกล้าหญ้าแฝก ในด้านการปลูกหญ้าแฝก ในด้านการดูแลรักษาหญ้าแฝกและด้านการใช้ประโยชน์จากต้นและใบหญ้าแฝก

ระดับการยอมรับการปลูกหญ้าแฝกในแปลงเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าปะหล่อง พบว่าเกษตรกรมีการยอมรับเกี่ยวกับการปลูกหญ้าแฝกในแปลงเกษตรอินทรีย์ ทั้งในด้านการเตรียมพื้นที่และการวางแผนปลูกหญ้าแฝก การเตรียมดินตามแนวปลูกหญ้าแฝก การเตรียมกล้าหญ้าแฝก การปลูกหญ้าแฝก การดูแลรักษาหญ้าแฝก ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากดินและใบหญ้าแฝก มีเพียงการใส่ปุ๋ยคอก (ขี้ไก่) ปุ๋ยหมักเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเกษตรกรไม่ยอมรับการกำจัดแมลงศัตรูพืชได้หญ้าแฝก ทั้งนี้เป็นเพราะเกษตรกรไม่มีปุ๋ยคอก และปุ๋ยหมักเพียงพอ และไม่ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงในแปลงปลูกผักอินทรีย์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกหญ้าแฝก ได้แก่ ระดับการรับรู้ในการเตรียมพื้นที่และการวางแผนปลูกหญ้าแฝก ระดับการรับรู้ในการเตรียมดินตามแนวปลูกหญ้าแฝก และระดับการรับรู้ในการดูแลรักษาหญ้าแฝกของเกษตรกร แสดงให้เห็นว่า ระดับการยอมรับในการเตรียมพื้นที่และการวางแผนปลูกหญ้าแฝก ระดับการรับรู้ในการเตรียมดินตามแนวปลูกหญ้าแฝก และระดับการยอมรับในการดูแลรักษาหญ้าแฝกของเกษตรกร ที่แตกต่างกันมีผลต่อการยอมรับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ส่วนปัจจัยในด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการปลูกหญ้าแฝกในแปลงเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าปะหล่องจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการปลูกหญ้าแฝก ในส่วนของปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ปัญหาเกี่ยวกับโรคของหญ้าแฝก และ แมลงศัตรูพืชกัดกินหญ้าแฝก ส่วนในด้านปัญหาการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกพบว่า เมื่อหญ้าแฝกสูงถึงระดับ 1 เมตร ถ้าต้นจะเริ่มแก่และออกดอก จะมีลำต้นแข็งและยากในการเก็บเกี่ยว เมื่อนำมาทำปุ๋ยหมักจะย่อยสลายด้วยยาก

Title	The Adoption of Vetiver Grass in Organic Agricultural Fields Of Paluang Hill Tribe Community: A Case Study Ban Norlae, Fang District. Chiang Mai Province
Author	Mr.Wutthikrai Butrapluong
Degree of	Master of Science in Geosocial Based Sustainable Development
Advisory Committee Chairperson	Dr.Ratana Pothisuwan

ABSTRACT

The objectives of this research were to study: 1) the level of awareness of the characteristics of vetiver grass in organic agricultural fields of Paluang community; 2) the level of vetiver grass adoption in organic agricultural fields; 3) the factors relating to their adoption in planting vetiver grass; and 4) the problems and obstacles in planting vetiver grass. The data were collected by means of interview form 108 Paluang agriculturist from Ban Norlae, Fang district, Chiang Mai Province and analyzed as frequency, percentage, means, and weight mean score.

The results were as follows:

The respondents adopted vetiver grass planting in terms of the following issues: 1) the benefits in preventing soil erosion; 2) the benefits in covering soil for preserving soil moisture; 3) the benefits in producing composed fertilizer; 4) the benefits in being the wind break protectors; 5) the suggestion from the extension government officials; and 6) the planting performance imitated from their associated agriculturalists. respectively.

It was found that the respondents were received the information from the following sources: 1) the officials of Land Development Department and the related organizations; and 2) their related agriculturalists; and the printing documents i.e. leaflets, distributed documents about planing vetiver grass, etc., respectively.

Regarding the level of awareness of the characteristics of vetiver grass in organic agricultural fields, it was found that agriculturalists had been aware of preparing planting areas and setting the contour lines, preparing soil according to the contour lines, preparing vetiver tillers, planting and caring for vetiver grass as well as gaining the benefits from their stalks and leaves at a high level.

Regarding the level of vetiver grass adoption in organic agricultural fields, the respondents adopted vetiver grass planting in terms of the following issue: preparing planting areas and setting the contour lines, preparing soil according to the contour lines, preparing vetiver tillers, planting and nursing vetiver grass as well as gaining the benefits from their stalks and leaves. They also applied the farmyard manure (chicken manure) and the composed fertilizer in order to increase the soil productivity. However, they refused to eliminate the bugs under vetiver canopy because they did not have enough the farmyard manure and the composed fertilizer and did not use chemical insecticide in their field.

On factors relating to the acceptance of vetiver grass, it was found that the differences in the level of awareness of preparing planting areas and setting the contour lines, the level of awareness of preparing soil according to the contour lines, and the level of awareness of caring for vetiver grass caused significant difference at 95%. The other factors were not significant difference.

Regarding the problems and obstacles of planting vetiver grass, it was found that most respondents had no problems in planting vetiver grass. However, there were some problems about insects and diseases. On the benefits from the use of their stalks and leaves, it was found that when the stalks were over one meter high, they were strength and flowering and difficult to harvest. They also hardly decomposed when producing composed fertilizer.